

Література

1. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
2. Про затвердження переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 10 грудня 2022 року : наказ міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25.04.2022 № 75. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0453-22#Text> (дата звернення 15.02.2023).
3. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.
4. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
5. Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Донецькій області : Указ Президента України від 04.06.2022 р. №469/2022. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/4692022-43129> (дата звернення 15.02.2023).

Єрьомка Д. В.

аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики, Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця
Харків, Україна

Табацький М. Г.

аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики,
Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця
Харків, Україна

РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Необхідною умовою розбудови і ефективного функціонування соціально орієнтованої ринкової економіки, забезпечення високої якості життя населення, створення громадянського суспільства і розширення умов для людського розвитку є формування і реалізація соціальної відповідальності всіх суб'єктів держави. Гострою державно-управлінською, політичною та соціальною проблемою сучасної України є відсутність об'єднуючої національної ідеї, яка має ґрунтуватися на пріоритеті тих духовних цінностей, які однаково поділяють громадяни різних соціальних прошарків, різного віку, різних регіонів країни, політичних уподобань чи мови спілкування.

Прикладом професійного та продуктивного управління в країні є наявність демократичних інститутів і механізмів, які забезпечують кожній людині участь у державних і суспільних справах, контроль суспільства за діяльністю державних органів [3].

Доцільно підкреслити, що взаємодія в суспільстві будується саме на соціальній відповідальності «акторів» з різних систем (рис. 1).

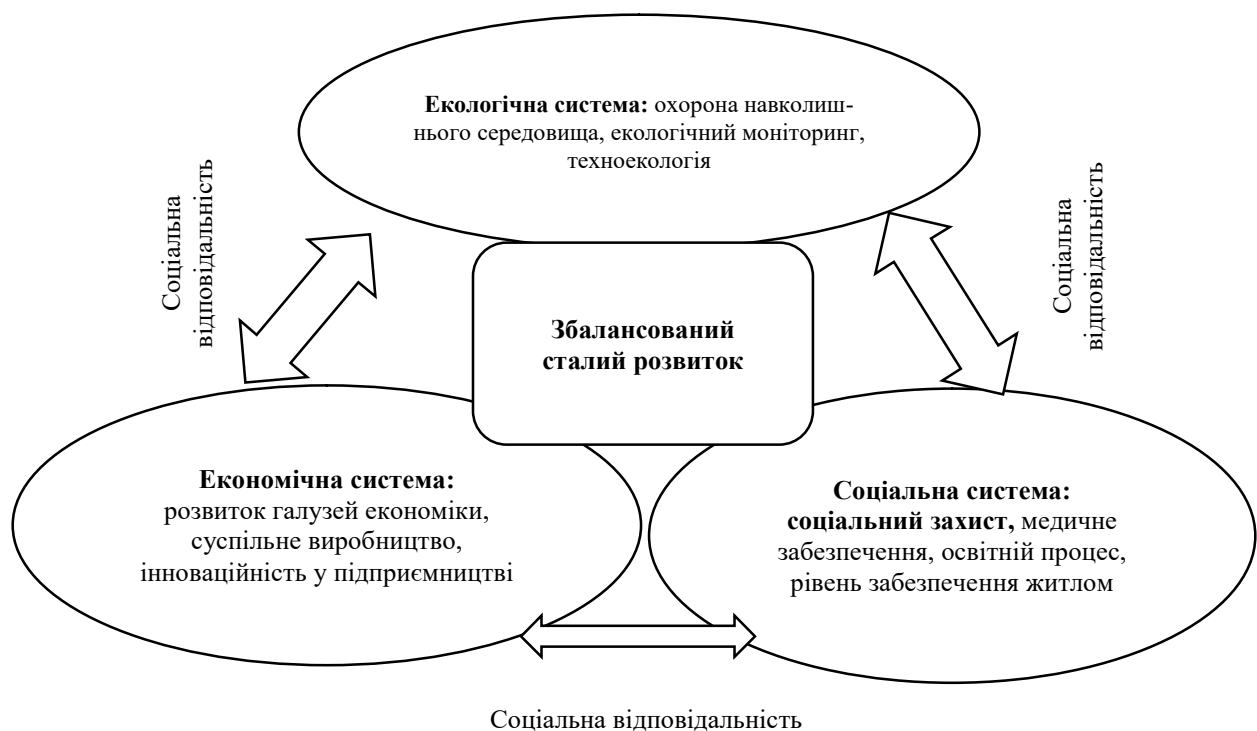

Рис. 1. Соціальна відповідальність як інтегруюча ланка в концепції сталого розвитку публічної влади

Швидкий глобальний розвиток має вплив на соціально-економічну сферу в різних державах, оскільки він вимагає постійного використання ресурсів, які можуть вичерпуватися. Тому соціальна відповідальність на різних рівнях повинна вплинути на припинення нераціонального зростання використання ресурсів навколишнього середовища, людського потенціалу тощо. Дійсно, імплементація даних рекомендацій є складним процесом, оскільки у світі зростаючої конкуренції спостерігається орієнтація саме на прибуток і дохід, незалежно від того, які системи в суспільстві можуть зазнати вражаючих невідворотних змін.

Соціальна відповідальність особистості є тією базою, яка формує соціальну відповідальність організації, держави, глобального суспільства. Вона обумовлює форми прояву і реалізації принципу соціальної відповідальності людини, перш за все, це виконання зобов'язань перед собою, сім'єю, колективом і суспільством, дотримання правових норм, і закріплюється в соціально відповідальній поведінці, сумлінному ставленні до праці, виконання своїх обов'язків, у відданості дорученій справі і сприяє розвитку моральних якостей особистості — чесності, обов'язковості, надійності [4].

На груповому рівні соціальна відповідальність характеризується як корпоративна соціальна відповідальність; на державному — визначає кращі шляхи досягнення сталого соціального розвитку в країні. Соціальна відповідальність держави проявляється через реалізацію її соціальної політики. Проблеми становлення та реалізації соціальної відповідальності в системі взаємовідносин громадськості на різних рівнях співпраці стають усе більш актуальними і затребуваними у вітчизняному просторі. Європейський досвід показує, що наявність соціальної відповідальності в прогресивних соціальнополітичних системах забезпечує ефективний, раціональний та орієнтований на людину сталий розвиток на основі духовно-моральних і соціокультурних цінностей (рис. 2).

Рис. 2. Основні положення та напрями стимулювання проявів соціальної відповідальності громадянського суспільства як основи сталого розвитку держави

Таким чином, соціальна відповідальність має міжособистісний характер, який, у свою чергу, впливає на внутрішній стан особистості. Нова ринкова економіка диктує відхід від патерналістської моделі взаємодії в суспільстві і водночас стимулює розвиток відповідальності суб'єктів на індивідуальному, груповому та державному рівнях. Демократична держава не є монополістом у сфері реалізації громадських інтересів, оскільки органи публічної влади не спроможні повністю задовольнити потреби громадян, які постійно зростають. Тому в європейських країнах введена формула субсидіарності, яка поєднує співпрацю державного сектора, органів місцевого самоврядування та громадськості у сфері вирішення соціально-економічних проблем.

Соціальна відповідальність тісно пов'язана з наданням допомоги кому-небудь. У світовій практиці виділяють три стратегії допомоги: стратегія сили привчання, яка передбачає надання фінансових ресурсів конкретних об'єктів визначеному колу осіб на постійній основі; стратегія політичного контексту полягає в тому, що керівник організації, який надає підтримку, зацікавлений у фінансуванні конкретного проекту; стратегія референції передбачає встановлення пріоритетів у призначенні фінансових ресурсів, запровадження конкурсних процедур для організацій, фізичних осіб, які претендують на отримання фінансів [1].

Соціальна відповідальність виступає важелем контролюючої складової соціального механізму взаємодії органів публічного управління з інститутами громадянського суспільства.

Соціальна відповідальність держави передбачає створення відповідних умов для гідної життєдіяльності громадян за допомогою такого стабілізаційного механізму, як соціальна політика.

Соціальна політика — це система заходів інститутів суспільнополітичного життя, спрямованих на забезпечення оптимального розвитку соціальної сфери, підвищення добробуту і задоволення потреб суспільства як у цілому, так і окремого громадянина [2].

Соціальна відповідальність (держави, бізнесу, людини) як особливий вид суспільних відносин і закономірний результат розвинутої соціально орієнтованої економіки є водночас важливим показником економічної, соціальної й політичної зрілості суспільства. У індустріально розвинутому суспільстві з ринковою економікою об'єктивно постає необхідність переходу до соціально-відповідальних відносин, що обумовлено низкою економічних та соціальних чинників.

Таким чином, відносини між соціальною державою, суб'єктами підприємництва і свідомими громадянами мають формуватися на основі взаємної відповідальності, що є своєрідним способом обмеження політичної влади держави і створення цивілізованих рамок підприємницької діяльності та людської поведінки. Це виявляється у прийнятті державою конкретних зобов'язань, спрямованих на забезпечення інтересів громадян, у реальній відповідальності державних органів та посадових осіб за виконання їх обов'язків перед суспільством і громадянами. Соціальна держава закріплює в конституції та гарантує природні права людини, які постійно розширюються, вдосконалюються і їх суворо дотримуються. Водночас підприємства і громадяни в такій державі безумовно виконують встановлені правила, свої обов'язки перед суспільством, державою, іншими людьми, обмежують свою діяльність соціально-етичними нормами.

Література

1. Грішнова О.А. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, значення, стратегічні напрями розвитку в Україні // Україна: аспекти праці. — 2010. — №7. — С.3–8.
2. Гурицька М. Основні моделі взаємодії громадянського суспільства і держави: автореф. дис. канд. політ. наук: 23.00.02 / Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Київ, 2009. 16 с. с. 9
3. Приятельчук А. О. Держава, громадянське суспільство і бізнес / А. О. Приятельчук // Гілея: науковий вісник. — 2012. — Вип. 64 (№ 9). — С. 230–235.
4. Труш О. О. Єдність та суперечності взаємодії держави, суспільства та бізнесу [Електронний ресурс] / О. О. Труш, А. А. Митник // Державне будівництво. — 2014. — № 2. — Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/UJRN/DeBu_2014_2_6

yzhalilo@gmail.com

Жаліло Я. А.

д.е.н., с.н.с.

Національний інститут стратегічних досліджень, Україна

ВІДНОВЛЕННЯ МІСТ У ВИМІРАХ КОНСОЛІДОВАНOSTІ СУСПІЛЬНОГО ПРОСТОРУ

Анотація. Розглянуто механізм реалізації цілей згуртованості у стратегіях відновлення міст на основі досягнення консолідованості суспільного простору громади. Запропоновано підходи до формування точок консолідації суспільного простору в інфраструктурній та організаційній сферах

Ключові слова: відновлення міст, суспільний простір, згуртованість.

Відбудова зруйнованої внаслідок повномасштабної російської агресії економічної та соціальної інфраструктури міст має відбуватися на системних модернізаційних засадах. Критерії модернізації визначатимуться необхідністю подолання комплексу проблем, як іманентних українському суспільству упродовж тривалого часу, так породжених війною. Однією з ключових